

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет радіоелектроніки

Факультет інформаційно-аналітичних технологій та менеджменту

(повна назва)

Кафедра економічної кібернетики та управління економічною безпекою

(повна назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету ІТМ

В. Дорощ

Володимир ДОРОШЕНКО

(підпис, ім'я, прізвище)

«31» серпня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Іноземна мова як мова наукової комунікації

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти третій (освітньо-науковий)

(бакалаврський, магістерський, освітньо-науковий)

спеціальність 051 Економіка

(код і повна назва спеціальності)

освітньо-наукова програма

(професійна або наукова)

Економіка

(повна назва програми)

Харків – 2023 р.

Розробники: М.П. Сукнов, професор кафедри іноземних мов, к.п.н.

(ініціали, прізвище, посада, науковий ступінь, вчене звання)

І.О. Буданова, ст. викладач кафедри іноземних мов

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри економічної кібернетики та управління економічною безпекою

Протокол від «29» серпня 2023 р. № 1

Завідувач кафедри

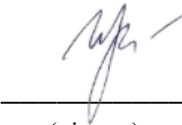

(підпис)

Тетяна ПОЛОЗОВА

(ім'я, прізвище)

Гарант освітньо-наукової програми

(підпис)

Іріна КОЛУПАЄВА

(ім'я, прізвище)

Схвалено методичною комісією факультету ІТМ

Протокол від «30» серпня 2023 р. № 1

Голова методичної комісії

(підпис)

Аліна ШАФРОНЕНКО

(ім'я, прізвище)

1 ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів - 6	Обов'язкова
Змістових модулів – 4	Рік підготовки
	1-й
	Семестр
Загальна кількість годин – 180	1-й, 2-й
Мова навчання – українська	Практичні заняття 72 год.
	Консультації 12 год.
	Самостійна робота 96 год.
	Вид контролю:
	залік

Примітка.

* Відомості з навчального плану.

** Структурна одиниця дисципліни (складається із змістових модулів). Рекомендована кількість модулів дорівнює кількості контрольних точок.

2 МЕТА ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ З ЇЇ ВИВЧЕННЯ

2.1 Мета вивчення дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Іноземна мова як мова наукової комунікації» є розвиток компетентностей здобувача вищої освіти (далі – «здобувач») щодо здатності вільно спілкуватися в усній та письмовій формі з питань, що стосуються сфери наукових досліджень, з колегами, науковою спільнотою, суспільством у цілому державною та іноземною мовами.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Іноземна мова як мова наукової комунікації» є вдосконалення вже набутих мовленнєвих умінь з говоріння, читання, письма, набуття лінгвокраїнознавчих та культурологічних знань, які є складовою системного наукового та загального культурного світогляду, професійної етики, формування системи мовних знань щодо науково-технічного перекладу, реферування та анотування фахової літератури.

«Іноземна мова як мова наукової комунікації» є обов'язковою дисципліною, що формує мовні компетентності.

2.2 Результативність

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

знати:

- граматичний матеріал «Артиклі. Прийменники. Займенники. Іменник та його категорії. Утворення множини іменників. Присвійний відмінок. Прикметник. Ступені порівняння прикметників. Прислівник. Ступені порівняння прислівників. Числівник. Словотворення. Часи дієслів групи Indefinite (ActiveVoice). Порядок слів розповідного речення. Головні та другорядні члени речення. Типи питальних речень. Дієприкметник Participle I (форми). Часи дієслів групи Continuous (ActiveVoice). Дієприкметник Participle II (форми). Часи дієслів групи Perfect (ActiveVoice). Безособові речення. Конструкція thereis, thereare. Емфатична конструкція itis (was) ... that (who) ... Пасивний стан дієслів. Часи дієслів груп Indefinite, Continuous, Perfect (PassiveVoice). Особливості вживання речень у пасивному стані. Сполучники. Складні речення. Складносурядне речення. Складнопідрядне речення. Типи підрядних речень. Непряма мова. Узгодження часів. Дієприкметники Participle I і Participle II (форми та функції). Дієприкметникові комплекси. Незалежний дієприкметниковий комплекс. Інфінітив, його форми та функції. Об'єктний інфінітивний комплекс. Суб'єктний інфінітивний комплекс. Прийменниковий інфінітивний комплекс. Герундій, його форми та функції. Герундіальні комплекси. Модальні дієслова. Наказовий спосіб. Умовний спосіб»;

– лексику академічної тематики та фахову лексику.

вміти:

- перекладати науково-технічні тексти;
- стежити за бесідою або брати участь в розмовах на теми, які стосуються фахової науково-практичної діяльності;
- переглядати наукові тексти в пошуках відповідної

- інформації і розуміти детальні інструкції або поради;
- робити записи та конспекти;
- брати участь у наукових конференціях;
- писати анотації до наукових статей.

Перелік сформованих компетентностей (відповідно до освітньо-наукової програми):

– **загальні:**

ЗК03. Здатність працювати в міжнародному контексті;

– **спеціальні (фахові, предметні):**

СК02. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та англійською мовами.

Програмні результати навчання (відповідно до освітньо-наукової програми):

РН01. Мати передові концептуальні та методологічні знання з економіки, управління соціально-економічними системами і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення фундаментальних і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з відповідного напрямку.

РН02. Глибоко розуміти базові (фундаментальні) принципи та методи економічних наук, а також методологію наукових досліджень, створювати нові знання у сфері економіки з метою досягнення економічного та соціального розвитку в умовах глобалізації.

РН05. Пропонувати нові рішення, розробляти наукові проєкти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі і фундаментальні та прикладні проблеми економічної науки з урахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів; забезпечувати комерціалізацію результатів наукових досліджень та дотримання прав інтелектуальної власності.

РН06. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, теоретичні та практичні проблеми економіки державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях.

2.3 Передумови вивчення дисципліни

Дисципліна «Іноземна мова як мова наукової комунікації» базується на теоретичних знаннях та практичних навичках, отриманих на попередньому рівні вищої освіти (магістра або ОКР спеціаліста).

3 ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль I. Граматика

Тема 1. Граматика наукових текстів. Частини мови, часи

Артиклі. Прийменники. Займенники. Іменник та його категорії. Утворення множини іменників. Присвійний відмінок. Прикметник. Ступені порівняння прикметників. Прислівник. Ступені порівняння прислівників. Числівник. Словотворення. Часи дієслів групи Indefinite (ActiveVoice). Порядок слів розповідного речення. Головні та другорядні члени речення. Типи питальних речень. Дієприкметник Participle I (форми). Часи дієслів групи Continuous (ActiveVoice). Дієприкметник Participle II (форми). Часи дієслів групи Perfect (ActiveVoice). Безособові речення. Конструкція thereis, thereare. Емфатична конструкція itis (was) ... that (who) ...та інші емфатичні конструкції. Слова-замісники. Пасивний стан дієслів. Часи дієслів груп Indefinite, Continuous, Perfect (PassiveVoice).

Тема 2. Звороти та конструкції у наукових текстах

Особливості вживання речень у пасивному стані. Сполучники. Складні речення. Складносурядне речення. Складнопідрядне речення. Типи підрядних речень. Непряма мова. Узгодження часів. Дієприкметники Participle I іParticiple II (форми та функції).

Дієприкметникові комплекси. Незалежний дієприкметниковий комплекс. Інфінітив, його форми та функції. Об'єктний інфінітивний комплекс. Суб'єктний інфінітивний комплекс. Прийменниковий інфінітивний комплекс. Герундій, його форми та функції. Герундіальні комплекси. Модальні дієслова. Умовний спосіб.

Змістовий модуль II. Граматика

Тема 3. Аналітичне читання: тексти за фахом

Подальший розвиток навичок читання на матеріалах оригінальної наукової літератури за фахом: переглядового, пошукового (інформативного) і детального. Навички з переглядового читання сприяють розвитку вміння ознайомлюватися з тематикою наукового матеріалу та у загальних рисах розуміти його зміст. Пошукове читання передбачає формування вміння прослідкувати розвиток теми, загальної аргументації та здатність зрозуміти головні положення змісту. Навички детального читання відпрацьовуються на рівні повного і точного розуміння тексту.

Тема 4. Індивідуальне читання: автентичні тексти за фахом

Змістовий модуль III. Мовлення

Тема 5. Усна практика

Бесіда за темою наукового дослідження, «Наукова конференція».

Завдання - формування навичок соціальної комунікації у різних сферах життя (побутова, академічна, наукова, професійна), розвиток навичок мотивованого монологічного і діалогічного мовлення. Рівень навичок монологічного мовлення має забезпечувати можливість самостійно скласти повідомлення про проблему, мету, методи та засоби дослідження, експеримент, обробку даних, висновки та інші аспекти наукової роботи. Протягом навчання у здобувачів вищої освіти формуються навички діалогічного мовлення, які необхідні для ведення наукової дискусії та спілкування в межах побутової тематики та ситуацій, пов'язаних з перебуванням у закордонному відрядженні.

Змістовий модуль IV. Письмо

Тема 6. Письмова практика

Написання анотацій до наукових статей.

Навчання способів анотування і реферування (рідною й іноземною мовами) має бути спрямоване на вироблення навичок і вмій оформлення отриманої інформації. Анотування й реферування використовуються також як прийом контролю щодо розуміння тексту. В процесі навчання формуються навички та вміння, що дають можливість скласти іноземною мовою анотації та реферати до наукових статей, доповідей, матеріалів дослідження тощо.

4 СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					Заочна форма				
	у сь ого	у тому числі				у сь ого	у тому числі			
			пз	лб	конс		с.р.		л б	ко
Змістовий модуль I. Граматика										
Тема 1. Граматика наукових текстів. Частини мови, часи	22		10		2	10				
Тема 2. Звороти та конструкції у наукових текстах	22		10		2	10				
Усього за змістовим модулем I	44		20		4	20				
Змістовий модуль II. Граматика										
Тема 3. Аналітичне читання	29		10		1	18				
Тема 4. Індивідуальне читання	17		6		1	10				
Усього за змістовим модулем II	46		16		2	28				
Змістовий модуль III. Мовлення										
Тема 5. Усна практика наукового спілкування	41		18		3	20				
Усього за змістовим модулем III	41		18		3	20				
Змістовий модуль IV. Письмо										
Тема 6. Письмова практика	49		18		3	28				
Усього за змістовим модулем IV	49		18		3	28				
Усього за семестр	180		72		12	96				

5 САМОСТІЙНА РОБОТА

	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Вивчення теоретичного матеріалу з використанням конспектів і навчальної літератури	10	-
2	Підготовка до практичних занять з аналітичного читання	20	-
3	Підготовка до практичних занять з індивідуального читання	28	-
4	Підготовка до практичних занять з усної практики	20	-
5	Підготовка до практичних занять з письмової практика	28	-
	Усього	96	-

6 МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ

Застосовуються такі методи навчання: пояснювально-ілюстративний метод (здобувачі отримують знання на практичному занятті, з навчальної або методичної літератури, метод ефективний для передачі великого масиву інформації); репродуктивний метод (застосування вивченого матеріалу на основі зразка, алгоритму); метод проблемного викладу (перед викладом матеріалу ставиться проблема, формулюється пізнавальне завдання, порівнюються різні точки зору і підходи); евристичний метод (полягає в організації активного пошуку рішення висунутих у навчанні пізнавальних завдань), дослідницький метод (після аналізу матеріалу, постановки проблем і завдань здобувачі самостійно вивчають літературу, джерела та виконують інші дії пошукового характеру). У будь-якому виді навчальної діяльності (лекція, практичне заняття тощо) діють не один чи кілька методів, а їх комплекс. У взаємодії вони забезпечують оптимальний варіант навчального процесу.

Для визначення рівня засвоєння здобувачами навчального матеріалу використовують такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- поточний контроль (оцінювання усних і письмових відповідей на практичних заняттях);
- самостійна робота здобувача (написання реферату за темою);
- підсумковий контроль (залік).

7 МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА РЕЙТИНГОВА ОЦІНКА ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

Форми оцінювання результатів навчання: стандартизовані тести; аналітичні звіти, реферати, есе; залік.

Підсумкова оцінка з дисципліни передбачає виконання наступних етапів:

1. Виконати 2 контрольні роботи (кожна оцінюється від 6 до 10 балів).
2. Виконати контрольне завдання за заданим варіантом (кожне оцінюється від 12 до 20 балів).
3. Виконати завдання на практичних заняттях (кожне оцінюється від 3 до 6 балів), всього від 30 до 60 балів.

Оцінка за семестр формується наступним чином:

Осем: $(2-3) \times 18 \text{ пз} + (6-10) \times 2 \text{ контр.роб.} + (12-26) \times \text{РГЗ} = (60-100) \text{ балів.}$

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка з дисципліни	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		екзамен, курсовий проєкт (робота), практика	залік
96-100	A	5 (відмінно)	зараховано
90-95	B	5 (відмінно)	
75-89	C	4 (добре)	
66-74	D	3 (задовільно)	
60-65	E	3 (задовільно)	
35-59	FX	2 (незадовільно)	незараховано
1-34	F		

Якісні критерії оцінювання

A [96-100], відмінно або зараховано – здобувач виявив всебічні, систематичні та глибокі знання навчального матеріалу з дисципліни; продемонстрував уміння вільно виконувати завдання, передбачені програмою; засвоїв основну та додаткову літературу; проявив творчі здібності в розумінні, в логічному, чіткому, стислому та ясному трактуванні навчально-програмного матеріалу; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності.

B [90-95], відмінно або зараховано – здобувач виявив систематичні та глибокі знання навчального матеріалу з дисципліни вище середнього рівня; продемонстрував уміння вільно виконувати завдання, передбачені програмою;

засвоїв основну та додаткову літературу; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та їх значення для подальшої професійної діяльності.

С [75-89], добре або зараховано – здобувач виявив загалом добрі знання навчального матеріалу при виконанні передбачених програмою завдань, передбачених програмою, але припустив ряд помітних помилок; засвоїв основну літературу; показав систематичний характер знань з дисципліни; здатний до їх самостійного використання та поповнення в процесі подальшої навчальної роботи і професійної діяльності.

Д [66-74], задовільно або зараховано – здобувач виявив знання основного навчального матеріалу з дисципліни в обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; впорався з виконанням завдань, передбачених програмою; ознайомився з основною літературою; припустив значну кількість помилок або недоліків у відповіді на запитання при співбесідах, тестуванні та при виконанні завдань тощо, принципів з яких може усунути самостійно.

Е [60-65], задовільно або зараховано – здобувач виявив знання основного навчального матеріалу з дисципліни в мінімальному обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; в основному виконував завдання, передбачені програмою; ознайомився з основною літературою; припустив помилки у відповіді на запитання при співбесідах, тестуванні та при виконанні завдань тощо, які він може усунути лише під керівництвом та за допомогою викладача.

FX [35-59], незадовільно або не зараховано – здобувач мав значні прогалини в знаннях основного навчального матеріалу; допускав принципові помилки при виконанні передбачених програмою завдань, але спроможний самостійно доопрацювати програмний матеріал і підготуватися для перездачі дисципліни.

F [1-34], незадовільно або не зараховано – здобувач не мав знань зі значної частини навчального матеріалу з дисципліни; допускав принципові помилки при виконанні більшості передбачених програмою завдань.

8 МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

8.1 Базова література

1. Сукнов М.П., Мельник С.С. Практикум з дисципліни «Іноземна мова як мова наукової комунікації» [Електронний документ] / Укладачі: Сукнов М.П., Мельник С.С. Харків: ХНУРЕ, 2020.
2. Гончар О.В., Петухова О.І. English for Specific and Scientific Purposes: методичні рекомендації для аспірантів 1-2 курсу ОНСВО Доктор філософії. Харків: ХДАДМ, 2019. 36 с.
3. Ilchenko O. The Language of Science. Англійська для науковців. 6th edition, revised. К.: «Едельвейс», 2020.
4. Ilchenko O., Shelkovnikova Z. Scientific Communication: Online Lecture Notes. Наукова комунікація: конспект онлайн лекцій (підготовка до кваліфікаційного іспиту з англійської мови, рівень С1). Навчальний посібник для студентів та аспірантів. К.: Видавниче підприємство «ЕДЕЛЬВЕЙС», 2020. 256 с.
5. Murphy R. English Grammar in Use. Cambridge University Press, 2019.
6. Martin Hewings. Advanced Grammar in Use 4th edition. Cambridge University Press, 2023.

8.2 Допоміжна література

1. Swales J. M. English in Today's Research World: A Writing Guide / J. M. Swales, C. B. Feak. Ann Arbor: Univ. Of Michigan Press, 2000. 294 p.
2. Петухова О.І., Усик Л.М., Чорна В.Л. Формування професійної компетентності студентів у процесі вивчення англійської мови за професійним спрямуванням. Український педагогічний журнал. Інститут педагогіки НАПН України №2, 2021. 156 с.
3. Ilchenko O. International Communication: Science, Technology, Education, Journalism (English-Ukrainian-Russian Dictionary): Англо-українсько-російський словник міжнародної комунікації: наука, техніка, освіта, журналістика (за загальною редакцією к.філол.н., доц. Жалая В.Я.). К.: «ЕДЕЛЬВЕЙС», 2019. 632 с.
4. English for Current Communication and Job-Related Areas: навчальний посібник з англійської мови для студентів нефармацевтичних спеціальностей / укладачі: А.О. Трофименко, Н.А. Глушковецька, А.В. Дубінська, А.А. Крук, О.О. Попадинець. Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друкарня «Рута», 2021. 242 с.
5. Guidelines and Tasks for Extracurricular and Individual Work of ESP Students: навч. посіб. з англійської мови для студентів неспеціальних факультетів / Укладачі: А. В. Уманець, Н. А. Глушковецька, А. В. Дубінська, А. А. Крук, А. О. Трофименко. Кам'янець Подільський: ТОВ «Друкарня Рута», 2019. 254 с.

9 ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. BellEnglishOnline. URL: <http://www.bellenglish.com/>
2. Englishwiththe BBC Service. URL:
<http://www.bbc.co.uk/worldservice/learningenglish/index.shtml>
3. Oxford University Press. URL: <http://www.oup.co.uk/>
4. OUP online. URL: <http://www.oup.com/online/>
Oxford DNB, onlinereferences, etc.
5. LongmanDictionary. URL: <http://www.ldoceonline.com/>
6. Internet Grammar of English (veryacademic). URL:
<http://www.ucl.ac.uk/internet-grammar/home.htm>
7. English Grammarand Writin gonline. URL:
<http://www.edufind.com/english/grammar/>
8. Good tests and exercises in English Grammar. URL:
<http://www.usingenglish.com/online-tests.html>
9. Vocabulary and Grammar Exercises online. URL:
<http://www.roseofyork.co.uk/learning.html>
10. English for learners. URL:
<http://www.churchillhouse.com/english/learners.html>